

REVISORSEXAMEN

Del I

December 2017

© Revisorsinspektionen 2017

REVISORSEXAMEN

Allmänt

Datum:	30 November 2017
Skrivtid:	2 x 6,0 timmar, varav 6,0 timmar för del I
Krav för godkänt resultat:	90 poäng av 150 utan några särskilda krav på fördelningen av poäng på olika uppgifter

Regler

- Du ska skriva ditt tentandnummer på varje blad.
- Det är inte tillåtet att ha kontakt med någon person eller använda Internet, e-post eller liknande för att söka kontakt med någon annan person.
- Det är inte tillåtet att använda Internet, e-post eller liknande för att söka efter information.

Följs inte reglerna kan Revisorsinspektionen avstå att rätta tentandens prov samt meddela tentandens handledare och arbetsgivare om det inträffade. Kontroll av tentandens dator kan göras såväl innan, som under och efter provet.

Utformning av svar

- Du lämnar alltid dina svar i egenskap av auktoriserad revisor.
- Svarstexten ska vara självständigt skriven och utformad så att den besvarar frågan på ett koncist sätt.
- Svarstexten ska inte enbart bestå av inklippt text eller hänvisningar till annan text, såsom lagar, råd, rekommendationer och liknande.
- Du ska ange motiveringar och hänvisningar samt visa uträkningar.
- Du ska markera eventuella citat med kursiv stil och ange källa.

Bedömning

Bedömningen av svar, som ska lämnas på bifogade svarsblanketter eller RN:s USB-minne, sker utifrån en svarsmodell. Alternativa svar kan - beroende på motiveringar - också beaktas vid bedömningen.

Svar på varje uppgift - eller deluppgift - bedöms enligt följande princip i exempelvis en fråga omfattande fem poäng:

5 p – Mycket bra svar

4 p – Bra svar

3 p – Acceptabelt svar

2 p – Svar med vissa brister

1 p – Svar med stora brister

0 p - Uteblivet eller i grunden felaktigt svar

Uppgift 1	Stiftelsen Gyllenkrooks sjömansfond	Poäng
	Deluppgift 1.1	4
	Deluppgift 1.2	4
	Deluppgift 1.3	5
	Deluppgift 1.4	6
	Deluppgift 1.5	6
Summa		25

Uppgift 2	Kontoristen AB	Poäng
	Deluppgift 2.1	4
	Deluppgift 2.2	7
	Deluppgift 2.3	5
	Deluppgift 2.4	6
	Deluppgift 2.5	4
Summa		26

Uppgift 3	Köksproduktion AB	Poäng
	Deluppgift 3.1	5
	Deluppgift 3.2	6
	Deluppgift 3.3	8
	Deluppgift 3.4	5
Summa		24

Lycka till!

1. Stiftelsen Gyllenkrooks sjömansfond (25 poäng)

Bakgrund

Stiftelsen bildades i början av 1900-talet och enligt stadgarna är ändamålet att erbjuda änkor efter sjömän billiga bostäder i Göteborg. Ursprungligen ägdes en fastighet i Göteborg där änkor erbjöds boende. Efter att stadgarna ändrats på 1960-talet uppfylls istället ändamålet genom att ge bostadsbidrag till målgruppen.

Du har varit personvald revisor i stiftelsen i 10 år. Stiftelsen har t o m räkenskapsåret 2016 tillämpat Bokföringsnämndens allmänna råd. Stiftelsens räkenskapsår är kalenderår.

Den ekonomiska informationen för stiftelsen ser ut enligt följande:

Ekonomisk information (Mkr)	2017	2016	2015
Intäkter	1,2	1,1	1,1
Resultat före skatt	0,7	0,6	0,5
Summa tillgångar	15,2	14,8	14,7
Soliditet	94 %	92 %	93 %
Medelantal anställda	0	0	0

Deluppgift 1.1 (4 p)

Stiftelsen har tidigare upprättat sin årsredovisning enligt BFNs allmänna råd. Inför upprättande av årsredovisningen 2017 funderar den redovisningsansvarige på vilket regelverk som ska användas. Han vill gärna tillämpa ett så enkelt regelverk som möjligt.

Uppgift

Vilket regelverk bör stiftelsens tillämpa för upprättande av årsredovisningen 2017?

Deluppgift 1.2 (4 p)

Under våren 2018 har styrelsens ordförande avlidit innan årsredovisningen per 2017-12-31 undertecknades. Enligt stadgarna ska styrelsen bestå av fyra ledamöter utan suppleanter. Efter dödsfallet består styrelsen av tre ledamöter. Ordföranden var den som skötte all administration och kontakter med myndigheter etc. En av de kvarvarande styrelseledamöterna vänder sig nu till dig med ett antal praktiska frågor.

Uppgift

Vad svarar du på styrelseledamotens frågor:

- a) Måste det utses en ny styrelseledamot eller räcker det med de tre som är kvar?
- b) Vart ska styrelseändringar anmälas?
- c) När måste årsredovisningen för 2017 vara klar?
- d) Var ska årsredovisningen skickas?

Deluppgift 1.3 (5 p)

Stiftelsen har historiskt varit befriad från skattskyldighet då den har ägnat sig åt välgörande ändamål. Det börjar dock bli allt svårare att hitta personer som uppfyller kriterierna enligt stadgarna eftersom det inte finns så många änkor till sjömän kvar i Göteborg.

Uppgift

Vad krävs för att stiftelsen ska vara befriad från inkomstskatt?

Deluppgift 1.4 (6 p)

I brist på personer som uppfyller stadgarnas krav för att få bidrag (änkor) har styrelsen under 2017 beslutat att lämna bidrag även till barn efter avlidna sjömän. Dessa har varit betydligt lättare att hitta och under 2017 har totalt 800 Tkr delats ut varav ca 500 Tkr till barn och ca 300 Tkr till änkor.

Uppgift

Vilken effekt får denna omständighet på slutsats och avrapportering av din revision för 2017?

Deluppgift 1.5 (6 p)

När du gör periodiseringsgranskning genom att granska alla leverantörsfakturor som anlänt och bokförts i januari 2018 noterar du följande:

- Faktura från banken på förvaltningsarvode för andra halvåret 2017 om 15 000 kr
- Faktura från redovisningskonsulten för bokslutsarbete utfört i januari 2018 om 4 000 kr
- Faktura avseende en dator (laptop) som köpts in under november 2017 om 21 000 kr.

Uppgift

Hur ska dessa fakturor redovisas för att bokslutet per 2017-12-31 ska vara upprättat enligt gällande redovisningsregelverk?

2. Kontoristen AB (26 poäng)

Bakgrund

Kontoristen AB ("Kontoristen") med säte i Stockholm säljer kontorsmöbler direkt till företag. Kontoristen fokuserar på kunder som har mer än 25 anställda som arbetar i kontorslandskap. Bolaget köper sina produkter från Asien. Ägarfamiljen har bl.a. varit och besökt de tre största leverantörerna av kontorsstolar och skrivbord i Taiwan och de är mycket imponerade av den goda kvalitén på produkterna och de bra arbetsförhållandena på fabrikerna. Bolaget ägs av familjen Erlandsson som startade verksamheten i början av 2007.

Den ekonomiska informationen för bolaget ser ut enligt följande:

Ekonomisk information (Mkr)	2017	2016	2015
Omsättning	1 153	1 217	1 009
Resultat före skatt	115	107	98
Summa tillgångar	315	353	353
Soliditet	56 %	51 %	54 %
Medelantal anställda	74	79	72

Du är vald revisor sedan räkenskapsåret 2014. Bolaget upprättar sin finansiella rapportering i enlighet med K3. Bolagets räkenskapsår är kalenderår.

Deluppgift 2.1 (4 p)

Kontoristen AB äger 73 % av aktierna i ett holdingbolag, Anor AB, som i sin tur äger 100 % av bolaget Bnor AB. Bnor AB driver en populär lunchrestaurang med mycket god lönsamhet. På ditt kontor, där du är kontorschef, jobbar skattekonsulten Peter. Peter äger 27 % av aktierna i holdingbolaget Anor AB och är sedan två år tillbaka styrelsesuppleant i det verksamhetsdrivande företaget Bnor AB. Peter har inte utfört några konsulttjänster åt bolagen. Eftersom familjen Erlandsson, med mamma Eva i spetsen, tycker det skulle vara smidigt att du även blir revisor i Anor AB och Bnor AB, ber hon dig att lämna offert för revisionen avseende räkenskapsåret 2018.

Uppgift

I samband med att du ska starta ditt arbete med offerten funderar du på om du kan åta dig uppdraget som huvudansvarig revisor i Anor AB och Bnor AB. Redogör för ditt ställningstagande.

Deluppgift 2.2 (7 p)

Det finns långt framskridna planer på att förvärva en lokal möbeltillverkare i Älmhult, Ikamp AB. Förvärvet planeras att genomföras den 1 januari 2018 och förvärvspriset förväntas bli 115 Mkr. En preliminär förvärvsanalys visar att det finns ett övervärde i det förvärvade dotterföretagets maskiner uppgående till 10 Mkr samt att en preliminär värdering av varulagret visar att det verkliga värdet överstiger bokfört värde med 3 Mkr. Bolagets bedömning är att maskinerna har en kvarvarande livslängd om 5 år och att varulagret vid förvärvstidpunkten kommer att säljas i sin helhet under 2018.

Ett sammandrag av respektive bolags balansräkning per 2017-12-31 ser ut enligt följande (belopp i Mkr):

Balansräkning	Kontoristen AB	Ikamp AB
Maskiner	170	90
Omsättningstillgångar	110	35
Likvida medel	170	10
Summa tillgångar	450	135
Aktiekapital	100	50
Annat eget kapital	140	30
Årets resultat	90	5
Skulder	120	50
Summa eget kapital & skulder	450	135

Uppgift

Redogör för följande

- Vad blir effekten på soliditeten i koncernen efter förvärvet respektive i moderbolaget före och efter förvärvet om förvärvet finansieras genom befintliga likvida medel respektive med upptagande av ett lån motsvarande köpeskillingen?
- Får övervärdet på maskinerna och varulagret någon effekt i koncerns rörelseresultat?

Deluppgift 2.3 (5 p)

Bolaget har ett lån om 75 Mkr som förfaller i sin helhet under första kvartalet 2019. Per 30 juni 2018 ska bolaget göra en avtalsenlig amortering om 10 Mkr. Enligt bolagets prognos kommer en av bolagets bankkovenanter som är kopplade till låneavtalet inte att uppfyllas per årsskiftet 2017. Dessutom har bolaget en checkräkningskredit om 15 Mkr som kontinuerligt har utnyttjats/förlängts under det senaste året. Bolagets budget för 2018 visar att checkräkningskrediten kommer att utnyttjas fortsatt under åtminstone hela 2018.

Uppgift

Redogör för följande:

- Hur ska skulden enligt låneavtalet respektive checkräkningskrediten klassificeras i bolagets årsredovisning för 2017 (bortse från det prognostiserade kovenantbrottet)?
- Får det prognostiserade kovenantbrottet någon effekt på klassificeringen?
- Blir det någon skillnad om bolaget hade tillämpat K2 istället?

Deluppgift 2.4 (6 p)

Du har erhållit följande delårsinformation för perioden 2017-01-01 - 2017-09-30

Balansräkning (Tkr)	2017-09-30	2016-12-31
Materiella anläggningstillgångar	77 700	76 800
Finansiella anläggningstillgångar	48 400	46 400
Summa anläggningstillgångar	126 100	123 200
Varulager	94 700	98 400
Kundfordringar	18 400	21 300
Övriga fordringar	19 900	17 900
Kassa och bank	156 300	54 200
Summa omsättningstillgångar	289 300	191 800
Summa tillgångar	415 400	315 000
Aktiekapital	100	100
Balanserade vinstmedel	176 000	107 700
Periodens resultat	77 800	68 300
Summa eget kapital	253 900	176 100
Långfristiga skulder till kreditinstitut	79 000	84 000
Leverantörsskulder	25 100	33 600
Skatteskuld	54 100	14 200
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	3 300	7 100
Summa skulder	161 500	138 900
Summa eget kapital och skulder	415 400	315 000

Resultaträkning (Tkr)	2017-01-01 - 2017-09-30
Nettoomsättning	1 100 500
Rörelsekostnader	-952 670
Avskrivningar	<u>-14 030</u>
Rörelseresultat	133 800
Ränteintäkter	900
Räntekostnader	<u>-4 300</u>
Resultat efter finansiella poster	130 400
Årets skatt	<u>-52 600</u>
Årets resultat	77 800

Uppgift

Upprätta kassaflödesanalys enligt indirekt metod för bolaget för perioden 2017-01-01 – 2017-09-30 baserat på ovanstående information.

Deluppgift 2.5 (4 p)

Vid din inledande granskning av årsbokslutet tycker du att bolagets personalkostnader är något låga jämfört med din förväntan. Du planerar att utföra en inledande analytisk granskning för att se om de verkar rimliga.

Uppgift

Ge förslag på fem analytiska granskningsåtgärder av personalkostnader.

3 Köksproduktion AB (24 poäng)

Bakgrund

Det familjeägda bolaget Köksproduktion AB är sedan 30 år verksamt inom kökstillverkning men har under de senaste 10 åren breddat sitt sortiment till att även omfatta tillverkning av luckor och stommar till badrum och annan förvaring. Bolaget drivs idag av andra generationen. Produktionen sker för försäljning via detaljister till slutkonsument.

Du har varit bolagets revisor sedan årsstämman 2010.

Den ekonomiska informationen ser ut enligt följande:

Ekonomisk information (Mkr)	2017	2016	2015
Omsättning	380	367	348
Resultat före skatt	16	12	11
Summa tillgångar	186	180	181
Soliditet	38 %	36 %	32 %
Medelantal anställda	101	99	100

Bolagets räkenskapsår är kalenderår och bolaget tillämpar K3-regelverket.

Deluppgift 3.1 (5 p)

Bolaget har under 2017 ifört ett bonusprogram för totalt sju av bolagets nyckelpersoner. Programmet innebär att det, utifrån ett antal givna förutsättningar, kan utgå bonus. Efter det att villkoren uppfyllts tecknar bolaget ett pensionsåtagande genom kapitalförsäkringar. Av utfästelsen framgår att nyckelpersonerna vid utbetalning kommer att erhålla ett belopp motsvarande försäkringens marknadsvärde. Under räkenskapsåret 2017 har det betalats in 90 000 kr för var och en av dessa anställda. Per 2017-12-31 uppgår marknadsvärdet på kapitalförsäkringarna till 720 000 kr totalt.

Uppgift

Redogör för hur effekten av bonusprogrammet ska redovisas i bolaget per 2017-12-31 och till vilka belopp. Redogör för effekter i både resultat- och balansräkningen (bortse från eventuell skatteeffekt).

Deluppgift 3.2 (6 p)

Bolaget har i början av räkenskapsåret 2018 inlett en uppdatering av en stor del av sin maskinpark som används i tillverkningen. Inför uppdateringen har man sett över hur detta på

effektivast och bästa sätt ska finansieras och slutligen valt en lösning med finansiell leasing. Med anledning av detta ringer ekonomichefen dig och undrar hur avtalet avseende bolagets första leasade tillgång som levererats den 1 januari 2018 ska redovisas. Förutsättningarna är följande:

Verkligt värde anskaffad tillgång	1,2 Mkr
Kontraktstid	10 år
Ekonomisk livslängd	10 år
Månatlig leasingavgift	11 500 kr
Implicit ränta	5%
Diskonterat nuvärde av leasingavgifter	1,0 Mkr

Uppgift

Redogör för hur investeringen ska redovisas i koncernens resultat- och balansräkning i bokslutet per 31 december 2018. Bortse från eventuell skatt.

Deluppgift 3.3 (8 p)

I juni 2018 är det dags att avsluta årets revision med revisionsberättelsen. Inför detta har du följande två omständigheter att ta ställning till.

- Bolaget har allt sedan grundandet varit lönsamt. Då ägaren tar ut relativt låg lön från bolaget har den årliga utdelningen varit viktig. Under de senaste åren har bolaget regelmässigt delat ut hela det fria egna kapitalet vid årsstämman vilket också föreslagits av styrelsen inför årsstämman i juni 2018. Som en följd av framförallt valutakursförluster under inledningen av räkenskapsåret 2018 har bolaget redovisat en förlust, vilket innebär att om bolaget vid årsstämman 2018 delar ut hela det fria egna kapitalet per 2017-12-31 så kommer mer än 50 % av det registrerade aktiekapitalet vara förbrukat.
- Vid slutrevisionsmöte med bolaget i maj 2018 blir du informerad av bolagets ekonomichef att utdelningen som ska beslutas på årsstämman 2018 redan har blivit utbetald till ägaren. Anledningen är att ägaren betraktar årsstämman som en formalitet då han äger 100 % av aktierna.

Uppgift

Redogör för dina överväganden och upprätta revisionsberättelse för bolaget.

Deluppgift 3.4 (5 p)

I samband med granskningen av årsredovisningen för 2017 ställer en person i ditt revisionsteam frågan hur man bäst bör granska kassaflödesanalysen som upprättas enligt indirekt metod.

Uppgift

Redogör för ditt förslag till granskningsåtgärder för kassaflödesanalysen.